

Araştırma Makalesi / Research Article

Üniversiteli Sporcuların Kariyer Adanmışlık Düzeyleri İle Karar Verme Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Examining The Relationship Between Career Commitment Levels and Decision-Making Styles of University Athletes

Emirhan KAN¹, Mücahit DURSUN², Talha HAN³ & Erdoğan TOZOĞLU⁴

Geliş/Received: 18/03/2025

Kabul/Accepted: 28/08/2025

Öz

Üniversiteli sporcuların kariyer adanmışlık düzeyleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmaya 387 birey katılmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. Veri toplama araçları araştırmacılar tarafından hazırlanan “Demografik Bilgi Formu”, “Kariyer Adanmışlık Ölçeği”, ve “Melbourne Karar Verme Ölçeği II” kullanılmıştır. Toplanan veriler SPSS 25.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde öncelikli normallik analizi yapılmış ve verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Normal dağılım sergilemesinden dolayı parametrik testlerden t-testi ve pearson korelasyon analizleri uygulanmıştır. Sonuçlar $p < .050$ anlamlılık düzeyine göre değerlendirilmiştir. Verilerin iç tutarlık değerlerinin incelenmesi amacıyla Cronbach’s Alpha analizi uygulanmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, spor yaşının kariyer adanmışlığı pozitif yönde etkilemesi ($r = .165, p < .01$) ve kariyer adanmışlığı yüksek olan sporcuların daha az kaçınan, erteleyici ve panik karar verme eğilimi göstermesidir. Ayrıca, cinsiyet farklılığının yalnızca kaçınan karar verme stilinde ortaya çıkması, kadın sporcuların bu alanda daha yüksek puan alması da önemli bir bulgudur. Sonuç olarak, kariyer adanmışlık düzeyi cinsiyet, yaş, spor türü değişkenine göre anlamlı farklılık göstermezken, spor yapma süresi ile anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Karar verme stilleri ise yaş, spor türü ve spor yapma süreleri ile anlamlı farklılık göstermezken, cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Ayrıca, katılımcıların kariyer adanmışlık düzeyleri ile kaçınan, erteleyici ve panik karar verme stili arasında negatif yönlü anlamlı ilişki tespit edilirken, dikkatli karar verme stili ile kariyer adanmışlık düzeyi arasında ise anlamlı ilişki bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Üniversiteli sporcular, kariyer, kariyer adanmışlık, karar verme stilleri

¹ Sorumlu Yazar/Corresponding Author, Dr. Öğr. Üyesi., Atatürk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Erzurum-Türkiye, E-mail: emirhankan@atauni.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi., Selçuk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği Bölümü, Konya-Türkiye. E-mail: mucahitdursun1903@gmail.com

³ Dr. Öğr. Üyesi., Karabük Üniversitesi, Hasan Doğan Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Karabük-Türkiye. E-mail: muhammettalhahan@karabuk.edu.tr

⁴ Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Erzurum-Türkiye. E-mail: erdogan.tozoglu@atauni.edu.tr

Abstract

A total of 387 individuals participated in this study, aimed at examining the relationship between university athletes' career commitment levels and their decision-making styles. The research was designed using a relational survey model. Data collection instruments included a "Demographic Information Form," the "Career Commitment Scale," and the "Melbourne Decision Making Questionnaire II," prepared by the researchers. The collected data were analyzed using the SPSS 25.0 package. Prior to analysis, normality testing was conducted, confirming that the data exhibited normal distribution. Due to this normal distribution, parametric tests such as t-tests and Pearson correlation analyses were applied. Results were evaluated based on a significance level of $p < .050$. Cronbach's Alpha analysis was performed to examine the internal consistency of the data. According to the findings, the age of sports engagement positively influences career commitment ($r = .165, p < .01$), and athletes with higher career commitment demonstrate less avoidant, procrastinative, and panic decision-making tendencies. Additionally, gender differences were evident primarily in avoidant decision-making style, with female athletes scoring higher in this area, which is a significant finding. In conclusion, career commitment levels did not vary significantly according to gender, age, or type of sport, but a significant relationship was found with the duration of sports engagement. Decision-making styles did not vary significantly based on age, type of sport, or duration of sports engagement, but did vary significantly according to gender. Furthermore, a significant negative relationship was observed between participants' career commitment levels and avoidant, procrastinative, and panic decision-making styles, whereas no significant relationship was found between careful decision-making style and career commitment level.

Keywords: University athletes, career, career commitment, decision-making styles

1. GİRİŞ

Sporcuların kariyer gelişimi, spor psikolojisi, kariyer danışmanlığı ve eğitim bilimleri disiplinlerinin kesişim noktasında yer alan çok yönlü bir araştırma alanıdır. Üniversite çağındaki sporcuların hem akademik hem de sportif kariyerlerini yönetme süreçleri, bireysel farkındalıkları, motivasyonları ve karar verme becerileri ile yakından ilişkilidir. Kariyer adanmışlığı, bireyin kariyerine yönelik bağlılık düzeyi ve bu doğrultuda gösterdiği çabalarla tanımlanırken (Albion & Fogarty, 2005; Ertekin, 2021; Uysal & Özsarı, 2024), karar verme stilleri, bireyin alternatif seçenekler arasından en uygun olanı seçme sürecinde kullandığı zihinsel stratejileri ifade eder (Mutlu vd., 2023; Scott & Bruce, 1995; Kelecek vd., 2013). Sporcuların kariyer adanmışlıkları ile karar verme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, onların gelecekteki mesleki yönelimlerini ve kariyer yönetim becerilerini daha iyi anlamak adına önemli bir araştırma alanı oluşturmaktadır.

Üniversite eğitimi sırasında sportif faaliyetlere katılım, bireylerin akademik ve kişisel gelişim süreçlerinde önemli bir rol oynar. Sporcuların kariyerlerine yönelik adanmışlıkları, yalnızca mesleki başarılarını değil, aynı zamanda kariyer tatminlerini ve yaşam doyumlarını da doğrudan etkileyen kritik bir faktör olarak değerlendirilmektedir (Lent vd., 2000). Spor psikolojisi literatüründe, sporcuların kariyer hedeflerine yönelik bağlılıklarını belirleyen birçok psikososyal faktör olduğu belirtilmektedir (Stambulova & Wylleman, 2019). Bu faktörler arasında motivasyon, öz-yeterlik algısı, psikolojik dayanıklılık ve karar verme becerileri ön plana çıkmaktadır (Deci & Ryan, 2000).

Özellikle karar verme süreci, bireyin kariyer gelişimini şekillendiren temel unsurlardan biridir. Karar verme sürecinde bireyler, farklı bilişsel ve duygusal süreçlerden geçerek gelecekteki kariyer yönelimlerini belirlemektedirler (Germeijs & Verschueren, 2006; Zhou & Zhang, 2024). Literatürde, rasyonel karar verme stili, bireylerin kariyer adanmışlığı üzerinde pozitif bir etkiye sahip olduğu gösterilmiştir (Uysal & Özsarı, 2024). Rasyonel karar verme stili, sistematik bilgi toplama, seçenekleri mantıksal olarak değerlendirme ve olasılıkları analiz etme gibi unsurları içermektedir (Scott & Bruce, 1995). Bu süreç, bireyin bilinçli ve kontrollü kararlar almasını sağlarken, kariyer hedeflerine yönelik daha istikrarlı bir bağlılık geliştirmesine de katkıda bulunmaktadır (Gati vd., 2010).

Buna karşın, kaçınmacı veya bağımlı karar verme stilleri, bireyin kariyer gelişimi açısından olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Kaçınma karar verme stiline sahip bireyler, genellikle belirsizlikten kaçınma eğiliminde olup, kritik kararları erteleyerek kariyer yönelimlerinde belirsizlik yaşayabilirler (Saunders vd., 2000). Bu durum, sporcular açısından değerlendirildiğinde, belirsizlikle başa çıkamama ve uzun vadeli kariyer planlamalarında zorluklar yaşama gibi olumsuz sonuçlara yol açabilir (Siyahtaş vd., 2023; Wang vd., 2025).

Bununla birlikte, sporcuların kariyer kararlarını verirken yalnızca rasyonel düşünce süreçlerine değil, aynı zamanda sezgisel ve deneyimsel süreçlere de başvurdukları belirtilmektedir (Krieschok vd., 2009). Sezgisel karar verme, bireyin bilinçdışı süreçler ve önceki deneyimlerine dayanarak hızlı ve içgüdüsel kararlar almasını ifade eder. Sporcular, özellikle yüksek baskı altında hızlı kararlar almaları gereken durumlarda sezgisel karar verme süreçlerine başvurabilirler (Raab, 2012). Ancak, sporcuların uzun vadeli kariyer planlamalarında yalnızca sezgisel karar verme süreçlerine güvenmeleri, eksik bilgiye dayalı yanlış kararlar almalarına yol açabilir. Bu bağlamda, etkili bir kariyer planlaması yapabilmek için rasyonel ve sezgisel karar verme süreçlerinin dengeli bir şekilde kullanılması gerektiği vurgulanmaktadır (Gottfredson, 2002).

Sporcuların karar verme stilleri ile kariyer adanmışlıkları arasındaki ilişkinin anlaşılması, onların kariyer geçişlerini yönetmelerine ve meslek hayatlarına daha bilinçli bir şekilde yön vermelerine yardımcı olabilir. Kariyer gelişimi teorilerine göre, bireylerin kariyer adanmışlıkları, meslek hayatındaki başarılarını ve tatmin düzeylerini belirleyen temel faktörlerden biridir (Savickas, 2002). Üniversite düzeyindeki sporcular, akademik ve sportif kimliklerini dengelemeye çalışırken, karar verme süreçlerinde çeşitli zorluklarla karşılaşabilirler (Stambulova vd., 2009). Bu bağlamda, sporcuların kariyer gelişimlerini destekleyici mentörlük ve rehberlik programlarının oluşturulması, onların karar verme becerilerini güçlendirebilir ve kariyer adanmışlıklarını artırabilir (Wylleman & Lavallee, 2004).

Bu araştırmanın önemi, üniversite eğitimi gören sporcuların hem sportif hem de akademik yaşamlarında karşılaştıkları kariyer planlama ve karar verme süreçlerini daha iyi anlamaya katkı sağlamasıdır. Sporcu öğrenciler, eğitim hayatları boyunca hem akademik başarı hem de sportif performans beklentilerini dengelemek zorunda kalmaktadırlar ve bu süreç içinde aldıkları kararlar, gelecekte mesleki yönelimlerini doğrudan etkilemektedir. Kariyer adanmışlığı, kişilerin mesleki amaçlarına yönelik çabalarını sürdürme ve bu hedeflere bağlı kalma düzeylerini yansıtırken, karar verme stilleri bireylerin seçenekler arasında nasıl seçim yaptıklarını ve bu seçimleri ne tür stratejilerle gerçekleştirdiklerini göstermektedir. Bu bağlamda, sporcuların kariyer adanmışlık düzeyleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi üzerine tasarlanmış olan bu araştırma, sporcu öğrencilerin mesleki gelişimlerini destekleyebilecek eğitim ve rehberlik programlarının oluşturulması açısından önem taşımaktadır. Çalışmanın amacı, üniversite sporcularının kariyer adanmışlık düzeyleri ile benimsedikleri karar verme stilleri arasındaki ilişkiyi belirlemek ve bu doğrultuda, sporcuların daha bilinçli ve etkin kariyer planlaması yapabilmelerine yönelik öneriler sunmaktır.

2. YÖNTEM

2.1.Araştırma Modeli

Bu çalışmada nicel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. Nicel araştırma verileri, sayısal değerlerin istatistiksel çıktıları aracılığıyla analiz edilir (Garip, 2023). Çalışmada araştırma modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli bir durum veya olay olduğu gibi betimlenmekte ve bu duruma sebep olan değişkenlerin ilişkisi, etkisi ve bunların dereceleri belirlenmektedir (Christensen vd.,2011; Karasar vd.,2023).

2.2.Araştırma Grubu

Çalışmanın evrenini 2023-2024 öğrenim sürecinde, Türkiye’de bir devlet üniversitesinde öğrenim gören ve spor yapan öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemi ise çalışma sürecinde uygulanan anketlere gönüllü olarak katılan, 231 kadın ve 156 erkek olmak üzere toplam 387 katılımcı oluşturmaktadır. Örnek bireylerin belirlenmesinde kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi, ana kütle içerisinde seçilecek örnek kesimin araştırmacının yargılarına belirlendiği tesadüfi olmayan örnekleme yöntemidir. Kolayda örneklemede veriler, ana kütleden en kolay, hızlı ve ekonomik şekilde toplanır (Henry, 1990).

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyet ve Yapmakta Oldukları Spor Türü Dağılımı

Değişken		n	%
Cinsiyet	Erkek	231	59,7
	Kadın	156	40,3
	Toplam	387	100,0
Spor Türü	Bireysel	201	51,9
	Takım	186	48,1
	Toplam	387	100,0

2.3.Veri Toplama Araçları ve Teknikleri

Çalışmada veriler sınıf ortamında yüz yüze uygulanarak toplanmıştır. Birinci bölümde “Demografik Bilgi Formu”, ikinci bölümde Hirschi, Freund ve Herrmann (2014) tarafından geliştirilen ve Korkmaz vd. (2020) tarafından Türkçeye uyarlanan “Kariyer Adanmışlık Ölçeği” ve üçüncü bölümde Melbourne (1997) tarafından geliştirilen ve Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması Deniz (2004) tarafından yapılan “Melbourne Karar Verme Ölçeği II” kullanılmıştır.

Demografik bilgi formu

Demografik bilgi formu cinsiyet, yaş, yapmakta olduğu spor türü ve sporculuk süresini belirleyici dört sorudan oluşmaktadır.

Kariyer Adanmışlık Ölçeği

Hirschi, Freund ve Herrmann (2014) tarafından geliştirilen kariyer adanmışlık ölçeği, tek boyuttan, 5’li likert tipindeki ve 9 maddeden oluşmaktadır. Bireyler davranışlarının derecesini 1’den (Neredeyse Hiç) 5’e (Çok Sık) kadar belirtebilmektedirler. Ölçekten toplam puan alınmaktadır. Toplanan veri seti üzerinde yapılan Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı toplam ölçek için .88 olarak hesaplanmıştır (Korkmaz vd., 2020). Bu çalışma kapsamında ise tüm ölçek için iç tutarlık katsayısı Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Kariyer Adanmışlık Ölçeği Alt Boyutların Güvenirlik Cronbach's Alpha Değeri

	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Kariyer Adanmışlık	,92	9

Melbourne Karar Verme Ölçeği II

Melbourne (1997) tarafından geliştirilen ve Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması Deniz (2004) tarafından yapılan “Melbourne Karar Verme Ölçeği II, üçlü likert tipi olup (1=Doğru,

2=Bazen, 3=Doğru Değil), yirmi iki maddeden oluşmakta ve karar verme stillerini ölçmektedir. Ölçekten elde edilen düşük puan o alt boyutun daha çok tercih edildiğini, ölçekten elde edilen yüksek puan ise o alt boyutun daha az kullanıldığını ifade etmektedir. Ölçekte farklı karar verme stillerini değerlendiren 4 alt boyut bulunmaktadır ve ölçek alt boyutlarının iç tutarlık katsayıları .65 ile .80 arasında değişmektedir (Deniz, 2004). Bu çalışma kapsamında ise ölçekteki alt boyutlara ait iç tutarlık katsayıları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Karar Verme Ölçeği Alt Boyutların Güvenirlilik Cronbach's Alpha Değerleri

	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Dikkatli Kara Verme	,77	6
Kaçınan Karar Verme	,65	6
Erteleyici Karar Verme	,60	5
Panik Karar Verme	,62	5

2.4.Verilerin Analizi

“Verilerin analizine başlanmadan, verilerin homojenlik, normallik, doğrusallık ve durağanlık vb. varsayımları sağlayıp sağlamadığı test edilmeli ve bununla ilgili istatistiksel bilgilere yer verilmelidir. Bu bilgiler doğrultusunda araştırmacı hangi analiz tekniklerini uygulayacağını gerekçesiyle ifade etmelidir” (Tozoğlu & Dursun, 2020). Bu değerler Tablo’4 de verilmiştir. Kariyer adanmışlık ve Karar verme ölçeğinin alt boyutlarının çarpıklık ile basıklık değerlerinin birbirine yakın olduğu George ve Mallery (2003) tarafından ifade edilen sınırlar içerisinde (-1 ile +1; -1,5 ile +1,5; -2,0 ile +2, 0) yer aldığı için veri setinin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir. Verilerin normal dağılıma uygunlukları, ölçek puanlarının Mahalanobis uzaklıkları, Z skorları ile çarpıklık ve basıklık değerleri incelenerek belirlenmiştir.

Tablo 4. Kariyer Adanmışlık ve Karar Verme Ölçeği Alt Boyutlarına Ait Tanımlayıcı İstatistikler

	Kariyer Adanmışlık	Dikkatli Karar Verme	Kaçınan Karar Verme	Erteleyici Karar Verme	Panik Karar Verme
N	387	387	387	387	387
Ortalama	32,66	10,55	13,00	10,34	10,22
Medyan	33,00	11,00	13,00	10,00	10,00
Mod	45,00	12,00	12,00	10,00	10,00
Std. Sapma	8,02	2,94	2,59	2,24	2,14
Çarpıklık	-,363	,199	-,077	-,065	,016
Std. Hata (Çarpıklık)	,124	,124	,124	,124	,124
Basıklık	-,389	-,609	-,365	-,446	-,134
Std. Hata (Basıklık)	,247	,247	,247	,247	,247

Normal dağılım gösteren verilerde katılımcıların kariyer adanmışlık ve karar verme stillerinde iki farklı bağımsız değişkenler arasındaki farklılaşmayı belirlemek için parametrik “Bağımsız Örneklem T-testi” uygulanmıştır. Katılımcıların yaşları ve sporculuk süreleri ile kariyer adanmışlık ve karar verme stilleri arasındaki ilişkiyi, kariyer adanmışlık ve karar verme stilleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla “Pearson korelasyon” analizleri yapılarak sonuçlar $p<,050$ anlamlılık düzeyine göre değerlendirilmiştir.

2.5. Etik Kurul Onayı

Bu araştırmanın kavramsal çerçevesinin hazırlanması, veri toplama araçlarının uygulanması, verilerin toplanması, verilerin analizi ve yorumlanması aşamalarının tamamında etik kurallara uygun hareket edilmiştir. Karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde ANKAD Yayın Kurulu’nun hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır. Tüm sorumluluk yazarlara aittir. Bu çalışmanın ANKAD dışında herhangi bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim. Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Araştırma için Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Etik Kurulu’nun 18.10.2024 tarihli ve 2024/10 sayılı toplantısında etik kurul izni alınmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde elde edilen verilere ait araştırmanın amacı doğrultusunda yapılan istatistik analizler sonucunda ortaya çıkan ve tablo ve yorumlar sunulmaktadır.

Araştırma 231 erkek ve 156 kadın olmak üzere toplam 387 spor yapan üniversite öğrencisi üzerinde yapılmıştır. Öğrencilerden 201 kişi bireysel ve 186 kişi ise takım sporu yaptıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 5. Katılımcıların Yaş ve Spor Yapma Süresi Ortalamaları

	Yaş	Spor Yaşı
N	387	387
Ortalama	21,50	6,97
Medyan	21,00	7,00
Mod	20,00	10,00
Std. Sapma	2,81	3,78

Bu çalışmada toplam 387 katılımcının demografik özelliklerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde, örneklemin yaş ortalamasının 21,50 (SS=2,81) olduğu görülmektedir. Medyan değerinin 21,00 ve mod değerinin 20,00 olması, yaş dağılımının normal dağılıma yakın bir seyir izlediğini ve katılımcıların büyük çoğunluğunun genç yetişkin döneminde bulunduğunu göstermektedir. Yaş değişkenine ait standart sapmanın (2,81) görece düşük olması, örneklemin yaş açısından homojen bir yapı sergilediğini ortaya koymaktadır.

Katılımcıların spor yaşı değişkeni incelendiğinde ise, ortalama spor deneyiminin 6,97 yıl (SS=3,78) olduğu tespit edilmiştir. Medyan değerinin 7,00 ve mod değerinin 10,00 olması, spor yaşı dağılımının da merkezi eğilim ölçüleri açısından tutarlı bir profil çizdiğini göstermektedir. Ancak spor yaşına ait standart sapmanın (3,78) yaş değişkenine kıyasla daha yüksek olması, katılımcıların spor deneyimleri açısından daha heterojen bir yapı sergilediklerini işaret

etmektedir. Bu bulgular, örneklemin spor bilimi araştırmalarında sıklıkla hedef alınan genç sporcu popülasyonunun karakteristik özelliklerini yansıttığını ve çalışmanın amacına uygun bir örneklem yapısına sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 6. Kadın ve Erkek Katılımcıların Kariyer Adanmışlık ve Karar Verme Ölçeği Alt Boyutlarının Karşılaştırması (T Testi Sonuçları)

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	T testi	
					t	p
Kariyer Adanmışlık	Erkek	231	32,48	7,92	-,545	,586
	Kadın	156	32,93	8,17		
Karar Verme Stilleri						
Dikkatli Karar Verme	Erkek	231	10,71	2,97	-1,342	,180
	Kadın	156	10,30	2,90		
Kaçınan Karar Verme	Erkek	231	13,23	2,50	-2,117	,035
	Kadın	156	12,66	2,68		
Erteleyici Karar Verme	Erkek	231	10,49	2,16	-1,643	,101
	Kadın	156	10,11	2,34		
Panik Karar Verme	Erkek	231	10,36	2,01	-1,640	,102
	Kadın	156	10,00	2,32		

Katılımcıların kariyer adanmışlık düzeylerinde kadın ve erkek öğrenciler arasındaki farklılaşmayı belirlemek için yapılan t testi analizi sonucunda $p < ,050$ anlamlılık düzeyinde farklılık olmadığı sonucu bulunmuştur.

Katılımcıların karar verme stillerinde kadın ve erkek öğrenciler arasındaki farklılaşmayı belirlemek için yapılan t testi analizi sonucunda $p < ,050$ anlamlılık düzeyinde, kaçınan karar verme alt boyutunda farklılık olduğu sonucu bulunmuştur ($p,035 < ,050$). Kadın öğrencilerin kaçınan karar verme düzeylerinin erkek öğrencilerden yüksek olduğu sonucu bulunmuştur. Dikkatli, erteleyici ve panik karar verme düzeylerinde ise kadın ve erkek öğrenciler arasında farklılık olmadığı saptanmıştır.

Tablo 7. Bireysel ve Takım Spor Yapan Katılımcıların Kariyer Adanmışlık ve Karar Verme Ölçeği Alt Boyutlarının Karşılaştırması (T Testi Sonuçları)

	Spor Türü	N	$\bar{X}$	ss	T testi	
					t	p
Kariyer Adanmışlık	Bireysel	201	32,37	8,28	-,741	,459
	Takım	186	32,97	7,73		
Karar Verme Stilleri						
Dikkatli Karar Verme	Bireysel	201	10,60	2,97	-,360	,719

	Takım	186	10,49	2,92		
Kaçınan Karar Verme	Bireysel	201	12,82	2,63	1,437	,151
	Takım	186	13,19	2,53		
Erteleyici Karar Verme	Bireysel	201	10,35	2,26	-,113	,910
	Takım	186	10,32	2,22		
Panik Karar Verme	Bireysel	201	10,20	2,21	,125	,901
	Takım	186	10,23	2,09		

Katılımcıların kariyer adanmışlık düzeylerinde ve karar verme stillerinde yapmakta oldukları spor türü değişkenine göre farklılaşmayı belirlemek için yapılan t testi analizi sonucunda $p<,050$ anlamlılık düzeyinde bireysel ve takım sporu yapan öğrenciler arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucu bulunmuştur.

Tablo 8. Katılımcıların Yaş ve Spor Yapma Süresi ile Kariyer Adanmışlık ve Karar Verme Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analiz Sonuçları

		Kariyer Adanmışlık	Dikkatli Karar Verme	Kaçınan Karar Verme	Erteleyici Karar Verme	Panik Karar Verme
Yaş	r	,046	-,006	-,001	,031	,020
	p	,362	,906	,980	,549	,697
Spor Yaşı	r	,165**	-,019	-,022	,068	-,010
	p	,001	,715	,666	,185	,840

Katılımcıların yaş ve spor yapma süreleri ile kariyer adanmışlık düzeyleri ve karar verme stilleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi için yapılan korelasyon analiz sonuçları incelendiğinde, $p<,050$ düzeyinde spor yapma süresi ile kariyer adanmışlık düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu karar verme stilleri düzeyleri arasında ise ilişki olmadığı saptanmıştır. Katılımcıların yaşları ile kariyer adanmışlık düzeyleri ve karar verme stilleri arasında ise anlamlı ilişki olmadığı saptanmıştır.

Tablo 9. Katılımcıların Kariyer Adanmışlık Düzeyleri ile Karar Verme Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analiz Sonuçları

		Dikkatli Karar Verme	Kaçınan Karar Verme	Erteleyici Karar Verme	Panik Karar Verme
Kariyer Adanmışlık	r	,094	-,155**	-,179**	-,135**
	p	,064	,002	,000	,008

Katılımcıların kariyer adanmışlık düzeyleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi için yapılan korelasyon analiz sonuçları incelendiğinde, $p<,050$ düzeyinde kariyer adanmışlık düzeyleri ile kaçınan, erteleyici ve panik karar verme stilleri düzeyleri arasında negatif yönde ilişki olduğu sonucu bulunmuştur. Katılımcıların kariyer adanmışlık düzeyleri arttıkça kaçınan, erteleyici ve panik karar verme stilleri düzeylerinde düşüş olduğu tespit edilmiştir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Üniversiteli sporcuların kariyer adanmışlık düzeyleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmaya 156 kadın ve 231 erkek olmak üzere toplam 387 birey katılmıştır. Araştırmanın ilk bulgusunda, katılımcıların kariyer adanmışlık düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu durum günümüzde geleneksel rollerin değişmesi sonucunda kariyer adanmışlığın belirli bir cinsiyete özgü bir özellik olarak çıkmasından ve katılımcıların üniversite öğrencileri olması farklı bir ifadeyle eğitim düzeylerinin birbirine yakın olmasından kaynaklandığı düşünülebilir. Alanyazın incelendiğinde, Dursun ve Tozoğlu (2024) tarafından öğretmen adayları üzerinde yapılan çalışmada cinsiyet ile kariyer adanmışlık düzeyleri arasında anlamlı farklılık çıkmadığı saptanmıştır. Öğretmenler üzerinde yapılan farklı bir çalışmada da öğretmenlerin kariyer adanmışlık düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (Tunç ve Tunç, 2022). Ayrıca spor bilimleri öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada cinsiyetin kariyer kararlılığı üzerinde de anlamlı bir etkisi olmadığı görülmüştür (Ulun, 2023). Çıkan bu sonuçlar araştırma bulgumuzu desteklemektedir. Öte yandan araştırma bulgumuzdan farklı olarak Chung (2002) tarafından yapılan çalışmada, kadınların kariyer adanmışlık düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu ifade edilmiştir.

Araştırmanın diğer bir bulgusunda katılımcıların cinsiyetleri ile karar verme stilleri ölçeğinin kaçınan karar verme stili arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Kadınların erkeklere göre daha kaçınan karar verdikleri görülmüştür. Kadınların duygusal bir yapıya sahip olmaları, toplumun erkeklere biçmiş olduğu sosyal roller neticesinde erkeklerin daha fazla liderlik ve kararlılık göstermelerine teşvik edilmeleri ve kadınların vereceği kararların başkaları tarafından nasıl karşılanacağı vb. gibi nedenlerden dolayı kadınların erkeklere göre daha kaçınan karar vermelerine neden olabileceği varsayılabilir. Alanyazın incelendiğinde, Tatlıoğlu (2010) tarafından üniversite öğrencilerinin karar verme stilleri ve kişilik özelliklerinin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada, kadınların erkeklere göre daha kaçınan karar verdikleri bulunmuştur. Tatlıoğlu (2024) tarafından yapılan “Üniversite öğrencilerinin karar vermede öz-saygı düzeyleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişkinin bazı değişkenlere göre incelenmesi” isimli çalışmada da kaçınan karar verme stili ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılık çıktığı ve kadınların erkeklere göre daha kaçınan karar verdikleri bulunmuştur. Tuinstra vd., (2000) tarafından ergenler üzerinde yapılan çalışmada kızların erkeklere göre daha panik, dikkatsiz ve kaçınan oldukları tespit edilmiştir. Çıkan bu sonuçların araştırma sonucumuzla örtüşmektedir. Öte yandan araştırma sonucumuzdan farklı olarak Atılğan ve Tükel (2019) tarafından hakemlerin karar verme stillerinin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada erkek hakemlerin kadın hakemlere göre daha kaçınan karar verdikleri görülmüştür. Karar verme stilleri ölçeğinin diğer alt boyutlarında ise cinsiyete göre anlamlı farklılık görülmemiştir. Alanyazında araştırma bulgumuzu destekleyen farklı çalışmalarda bulunmaktadır (Tükel, 2021; Nacar, 2019; Schuller, 2010; Kelecek ve ark., 2013; Vural, 2013; Hansson ve Andersen, 2007; Avşaroğlu, 2007; Certel vd., 2013 Taşdelen, 2002).

Katılımcıların kariyer adanmışlık düzeyleri ile yapmakta oldukları spor türü değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı sonucu bulunmuştur. Bu sonuç bireylerin hangi spor türünü yaptığından ziyade sporun bireyler üzerindeki genel etkisinden kaynaklı olabileceği düşünülmektedir. Alanyazında kariyer adanmışlık düzeyi ile spor türü değişkeni üzerine yapılan çalışmaya rastlanmamıştır. Katılımcıların karar verme stilleri ile yapmış oldukları spor türü değişkeni arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu durum sporun bütün branşlarda benzer etki gösterebileceği ve öğrencilerinin karar verme stillerinin değiştirmede branşın tek başına yeterli olmayacağından kaynaklandığı düşünülmektedir. Alanyazın incelendiğinde, Tekin vd., (2009) tarafından özel yetenek sınavına katılan öğrencilerin karar verme ve düşünme stillerini incelemek amacıyla yapılan çalışmada, öğrencilerinin yapmış oldukları spor türleri ile

karar verme stilleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Tekkurşun Demir vd., (2018) tarafından yapılan çalışmada sporcuların spor türleri ile karar verme stilleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Temel (2015) tarafından beden eğitimi öğretmenleri üzerinde yapılmış olan çalışma sonucunda, öğretmenlerin yapmış oldukları spor türü ile karar verme stilleri arasında anlamlı farklılık görülmemiştir. Öte yandan çalışma sonucumuzdan farklı olarak Çetin'in (2009) yapmış olduğu çalışmada, öğrencilerin yapmış oldukları spor türü ile karar verme stilleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Araştırmanın diğer bir bulgusunda katılımcıların spor yapma süreleri ile kariyer adanmışlık düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Farklı bir ifadeyle katılımcıların spor yapma süreleri arttıkça kariyer adanmışlık düzeylerinde artacağı söylenebilir. Literatür incelendiğinde Özman, Özsoy, Güneş ve Özer (2022) tarafından spor gönüllülerinin kariyer adanmışlığı ve girişimci davranışlarının incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada, düzenli spor yapan bireylerin kariyer adanmışlık düzeylerinin yüksek çıktığı ifade edilmiştir. Siyahtaş, Çavuşoğlu ve Kantar (2023) tarafından yapılan çalışmada, katılımcıların spor yapma sürelerinin kariyer adanmışlığı üzerinde pozitif etkisi olduğu tespit edilmiştir. Dursun ve Tozoğlu'nun (2024) çalışmasında katılımcıların sportif aktivite yapma süreleri ile kariyer adanmışlık düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Çıkan bu sonuçlar çalışma bulgumuzla benzerlik göstermektedir.

Katılımcıların spor yapma süreleri ile karar verme stilleri arasında anlamlı ilişki tespit edilmemiştir. Literatür incelendiğinde Tekkurşun Demir vd., (2018) tarafından bireysel ve takım sporu yapan sporcuların karar verme stilleri ve mental iyi oluş düzeylerinin incelendiği çalışmada, sporcuların spor yapma süreleri ile karar verme stilleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Temel ve Nas (2021) tarafından spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin karar verme stillerinin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada, öğrencilerin karar verme stilleri ile spor yapma süreleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Alanyazında spor yapma süresi ile karar verme stilleri arasında anlamlı farklılığın çıkmadığını bulan farklı çalışmalarda mevcuttur (Güvendi, Işım ve Güçlü, 2018; Kelecek vd., 2013; Gülşen, 2008; Kırgil 2015; Çetin, 2009; Temel 2015). Öte yandan araştırma bulgumuzdan farklı olarak Uzunoğlu, Şahin ve Fişekcioğlu (2009) tarafından futbol hakemlerin karar verme stillerinin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada, hakemlerin spor yapma süreleri ile karar verme stilleri arasında anlamlı farklılık çıktığı tespit edilmiştir.

Araştırmanın diğer bir bulgusunda katılımcıların yaşları ile kariyer adanmışlık düzeyleri arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Katılımcıların üniversite öğrencisi olması, genel olarak yaşlarının birbirine yakın olması ve eğitim hayatlarının devam etmesinden dolayı öğrencilerin kariyer adanmışlığından ziyade eğitime odaklanmaları, ayrıca öğrencilerin birçoğunun henüz iş deneyimi yaşamamış olma ihtimalinin de yaş ile kariyer adanmışlık düzeyi arasında anlamlı ilişki çıkmamasına neden olmuş olabilir. Literatür incelendiğinde, Söner vd., (2024) tarafından yapılan öğretmenlerin kariyer adanmışlığı ve kariyer uyumlarının incelendiği çalışmada, öğretmenlerin yaşları ile kariyer adanmışlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Çıkan bu sonuç çalışma sonucumuzla örtüşmektedir. Öte yandan çalışma bulgumuzdan farklı olarak Dursun ve Tozoğlu'nun (2024) çalışmasında yaş ile kariyer adanmışlık düzeyi arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

Katılımcıların yaşları ile karar verme stilleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Bu durum katılımcıların üniversite öğrencisi olması ve yaş aralıklarının birbirine yakın olması ayrıca öğrencilerin benzer çevresel koşullara sahip olmasından kaynaklı olabileceği varsayılabilir. Literatür incelendiğinde, Hulderman (2023) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada yaş ile karar verme stilleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Dursun ve Günay (2024) tarafından yönetici adayları üzerinde yapılan çalışma sonucunda, yönetici adaylarının yaşları ile karar verme stilleri arasında anlamlı ilişki tespit edilmemiştir. Tekkurşun

Demir vd., (2018) tarafından yapılan çalışmada, katılımcıların yaşları ile karar verme stilleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Çıkan bu sonuçlar araştırma sonucumuzla benzerlik göstermektedir. Öte yandan araştırma sonucumuzla farklılık gösteren bir çalışmada, Güvendi, Can ve Işım (2020) tarafından triatlon sporcularının zihinsel dayanıklılıkları ve karar verme stillerinin incelendiği çalışmada yaş ile karar verme stili arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Araştırmanın son bulgusunda katılımcıların kariyer adanmışlık düzeyleri ile karar verme stilleri ölçeğinin kaçınan, erteleyici ve panik karar verme stilleri arasında negatif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Farklı bir ifadeyle öğrencilerin kariyer adanmışlık düzeyi yükseldikçe kaçınan, erteleyici ve panik karar verme tutumu sergileyeceklerdir. Kariyer adanmışlık düzeyi ile dikkatli karar verme stili arasında ise anlamlı ilişki tespit edilmemiştir. Literatür incelendiğinde, kariyer adanmışlık düzeylerinin yüksek olan bireylerin belirsizlikler karşısında daha dirençli oldukları (Germeijs & De Boeck, 2003), daha stratejik ve bilinçli karar aldıkları ifade edilmektedir (Gati & Asher, 2001). Ayrıca çalışma bulgumuzla örtüşen Uysal ve Özsarı (2024) tarafından spor yöneticisi adayları üzerine yapılan çalışmada, katılımcıların kaçınan karar verme stilleri ile kariyer adanmışlık düzeyleri arasında negatif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, kariyer adanmışlık düzeyi cinsiyet, yaş, spor türü değişkenine göre anlamlı farklılık göstermezken, spor yapma süresi ile anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Karar verme stilleri ise yaş, spor türü ve spor yapma süreleri ile anlamlı farklılık göstermezken, cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Ayrıca, katılımcıların kariyer adanmışlık düzeyleri ile kaçınan, erteleyici ve panik karar verme stili arasında negatif yönlü anlamlı ilişki tespit edilirken, dikkatli karar verme stili ile kariyer adanmışlık düzeyi arasında ise anlamlı ilişki bulunmamıştır.

Araştırma bulguları ve literatürden elde edilen bilgiler doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir;

- Spor yapma süresinin kariyer adanmışlık düzeyine pozitif etkisinden hareketle öğrencilerin spora yapmaya teşvik edilebilir.
- Kariyer adanmışlığının karar verme stilleri üzerindeki pozitif etkisini arttırmak için kariyer planlama ve danışmanlık hizmetlerinin daha verimli yapılabilmesi için politikalar geliştirilebilir.
- Üniversite öğrencilerinin karar verme becerilerini geliştirecek eğitimler düzenlenebilir.
- Ayrıca, bu çalışma sadece tek bir üniversite ile sınırlı olduğundan dolayı gelecek çalışmalarda farklı bölgelerden farklı üniversiteler tercih edilebilir.
- Son olarak, kariyer adanmışlığı ve karar verme stillerini etkileyecek farklı değişkenler de eklenerek konunun daha derinlemesine incelenebilmesi için karma yöntem ve boyamsal çalışmalar yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Albion, M. J., & Fogarty, G. J. (2005). Career decision making for young elite athletes: are we ahead on points?. *Australian Journal of Career Development*, 14(1), 51-63. <https://doi.org/10.1177/1038416205014001>
- Atılğan, D., & Tükel, Y. (2019). Hakemlerin karar verme stillerinin incelenmesi. *Sport Sciences*, 14(2), 22-32. <https://doi.org/10.12739/NWSA.2019.14.2.2B0119>.

- Avşaroğlu, S. (2007). *Üniversite öğrencilerin karar vermede özsaygı, karar verme ve stresle başa çıkma stillerinin benlik saygısı ve bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayımlanmış Doktora Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Certel, Z., Bahadır, Z., & Sönmez, G.T. (2013). Investigation of empathy and self esteem in decision making and decision making styles among those who played team sports. *Nigde University Journal of Physical Education And Sport Sciences*. 7(1), 16-27. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/bsd/issue/53538/713022>
- Christensen, L. B., Johnson, B., Turner, L. A., & Christensen, L. B. (2011). *Research methods, design, and analysis*.
- Chung, Y. B. (2002). Career decision-making self-efficacy and career commitment: Gender and ethnic differences among college students. *Journal of career Development*, 28, 277-284. <https://doi.org/10.1023/A:1015146122546>
- Çetin, M. Ç. (2009). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin karar verme stilleri, sosyal beceri düzeyleri ve stresle başa çıkma biçimlerinin bazı değişkenler açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227-268. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1104_01
- Demir, G. T., Namlı, S., Hazar, Z., Türkeli, A., & Cicioğlu, H. İ. (2018). Bireysel ve takım sporcularının karar verme stilleri ve mental iyi oluş düzeyleri. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(1), 176-191. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/cbubesbd/issue/38083/417188>
- Deniz, M. E. (2004). Investigation of the relation between decision self-esteem, decision making style and problem solving skill of the university students. *Eurasian Journal of Educational Research*, 4, 15, 23-35. Erişim Adresi: <https://acikerisim.selcuk.edu.tr/bitstreams/34aea087-24bf-4a7b-a76b-e671c99dbbc4/download>
- Dursun, M., & Günay, M. (2024). Investigation of the relationship between leadership orientations, emotional intelligence levels and decision making styles of manager candidates. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(2). Erişim Adresi: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1268974>
- Dursun, M., & Tozoğlu, E. (2024). Öğretmen adaylarının mental iyi oluş ve kariyer adanmışlık düzeyleri arasındaki ilişki. *Herkes için Spor ve Rekreasyon Dergisi*, 6(3), 254-261. <https://doi.org/10.56639/jsar.1527399>
- Ertekin, A. B. (2021). Kariyer adanmışlığı ile yaşam doyumu arasındaki ilişki: üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(3), 128-141. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1436511>
- Garip, S. (2023). Sosyal bilimlerde nicel araştırma geleneği üzerine kuramsal bir inceleme. *International Journal of Social Science Research*, 12(1), 1-19. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2702537>
- Gati, I., Krausz, M., & Osipow, S. H. (1996). A taxonomy of difficulties in career decision making. *Journal of counseling psychology*, 43(4), 510. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.43.4.510>

- George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference*. 11.0 update (4th ed.). Boston: Allyn & Bacon. Erişim Adresi: <https://dl.acm.org/doi/abs/10.5555/557542>
- Germeijs, V., & Verschueren, K. (2007). High school students' career decision-making process: Consequences for choice implementation in higher education. *Journal of vocational behavior*, 70(2), 223-241. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2006.10.004>
- Gottfredson, L. S. (2002). Gottfredson's theory of circumscription, compromise, and self-creation. *Career choice and development/Jossey-Bass*. Erişim Adresi: <https://l24.im/Jcbjh>
- Gülşen, D. (2008). *Farklı lig düzeyinde oynayan futbolcuların oynadıkları mevkilere, öğrenim durumu ve spor yaşlarına göre problem çözme becerilerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Güvendi, B., Can, H. C., & Işım, A. T. (2020). Triatlon sporcularının zihinsel dayanıklılıklarının karar verme stilleri ile ilişkisinin incelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 146-160. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1169431>
- Güvendi, B., Işım, A. T., & Güçlü, M. (2018). Korumalı futbol (Amerikan futbol) sporcularının kişilik özellikleri ve psikolojik performans stratejileri ile karar verme stilleri arasındaki ilişki. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 8(2), 159-175. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/566661>
- Hansson, P.H., & Andersen, J.A. (2007). The Swedish principal: Leadership style, decision-making style, and motivation profile. *International Electronic Journal Leadership in Learning*, Vol:11, Article 8. Erişim Adresi: <https://l24.im/MV8U4fv>
- Henry, G. T. (1990). *Practical sampling* (Vol. 21). Sage.
- Hulderman, A. M. (2003). *Decision-making styles and learning strategies of police officers: implications for community policing*. Oklahoma State University, Faculty of the Graduate College of the Oklahoma State University, Doctorate Thesis, Oklahoma Erişim Adresi: <https://l24.im/IRKvw>
- Karasar, N. (2023). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*. Nobel yayın dağıtım.
- Kayış, A. (2010). *Güvenirlilik analizi*. Ş. Kalaycı (Yay. haz). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri* (ss. 403-419). Ankara: Asil Yayıncılık. Erişim Adresi: <https://l24.im/aiwG>
- Kelecek, S., Altıntaş, A., & Aşçı, F. H. (2013). Sporcuların karar verme stillerinin belirlenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8 (1), 21-27. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/cbubesbd/issue/32236/357818>
- Kırgıl, F. (2015). *Beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin karar verme ve atılabilirlik düzeylerinin bazı değişkenlikler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ.
- Korkmaz, O., Kırdök, O., Alkal, A., & Akça, M. Ş., (2020). Kariyer Adanmışlık ölçeği: Proaktif kariyer davranışlarının ölçümünün geçerlik ve güvenirlik çalışması. *International Social Sciences Studies Journal*, 6(72), 4668-4677. Erişim Adresi: <https://l24.im/zipXr1T>

- Krieschok, T. S., Black, M. D., & McKay, R. A. (2009). Career decision making: The limits of rationality and the abundance of non-conscious processes. *Journal of vocational behavior*, 75(3), 275-290. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2009.04.006>
- Lent, R. W., Brown, S. D., & Hackett, G. (2000). Contextual supports and barriers to career choice: A social cognitive analysis. *Journal of counseling psychology*, 47(1), 36. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.47.1.36>
- Mutlu, Ş., Kaya, Z., & Altınışık, K. (2023). Üniversite öğrencilerinin karar verme stilleri ile üniversite yaşamına uyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (60), 56-70. <https://doi.org/10.53568/yyusbed.1231332>
- Nacar, E. (2019). Investigation of prospective kickboxing coaches' self-esteem in decision making and decision making styles. *Journal of Education and Training Studies*. 7(5), 32-38. Erişim Adresi: <https://l24.im/etUH>
- Özman, C., Özsoy, D., Güneş, Ş., & Özer, İ. (2022). Spor gönüllülerinde kariyer adanmışlığı ve girişimci davranış ilişkisinin incelenmesi. *Beden Eğitimi Spor Sağlık ve Efor Dergisi*, 1(1), 39-52. Erişim Adresi: https://bessedjournal.com/index.jsp?mod=makale_tr_ozet&makale_id=62349
- Raab, M. (2012). Simple heuristics in sports. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 5(2), 104-120. <https://doi.org/10.1080/1750984X.2012.654810>
- Saunders, D. E., Peterson, G. W., Sampson Jr, J. P., & Reardon, R. C. (2000). Relation of depression and dysfunctional career thinking to career indecision. *Journal of vocational behavior*, 56(2), 288-298. <https://doi.org/10.1006/jvbe.1999.1715>
- Savickas, M. L. (2002). Career construction. *Career choice and development*, 149(205), 14-38. Erişim Adresi: <https://l24.im/FsB9QKE>
- Schuller, I. (2010). Decision-making under time pressure regard to preferred cognitive style (Analytical-Intuitive) and study orientation. *Studia Psychologia*, 52 (4), 285-290. Erişim Adresi: <https://l24.im/qHoWFlb>
- Scott, S. G., & Bruce, R. A. (1995). Decision-making style: The development and assessment of a new measure. *Educational and Psychological Measurement*, 55(5), 818-831. <https://doi.org/10.1177/0013164495055005017>
- Siyahtaş, A., Çavuşoğlu, S. B., & Kantar, A. N. (2023). Spor gönüllülerinin motivasyonları ile kariyer gelecekleri ve adanmışlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 49-63. <https://doi.org/10.55929/besad.1243177>
- Söner, O., Akpolat, G., Akpolat, E. K., Bezgin, E., Sertkaya, E., & Koşar, M. (2024). Kariyer adanmışlıklarının anahtarı: öğretmenlerin kariyer uyumları ve demografi denklemiindeki yeri. *The Journal of Social Sciences*, 68(68), 69-82. DOI: 10.29228/SOBIDER.74739
- Stambulova, N., & Wylleman, P. (2019). Psychology of career transitions in sport. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 17(1), 1-5. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2018.11.013>
- Taşdelen, A. (2002). Öğretmen adaylarının farklı psiko sosyal değişkenlere göre karar verme stilleri. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü D.E.U.B.E.F. İzmir.

- Tatlılıoğlu, K. (2010). *Farklı öz-anlayış düzeylerine sahip üniversite öğrencilerinin karar vermede özsaygı, karar verme stilleri ve kişilik özelliklerinin değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Eğitimi Bilimleri Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Tatlılıoğlu, K. (2024). Üniversite Öğrencilerinin karar vermede öz-saygı düzeyleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişkinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science*, 2(2), 150-170. Erişim Adresi: <https://www.ajindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423870784.pdf>
- Tekin, M., Özmutlu, İ., & Erhan, S. E. (2009). Özel yetenek sınavlarına katılan öğrencilerin karar verme ve düşünme stillerinin incelenmesi. *Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 11(3), 42-56. Erişim Adresi: <https://124.im/HJVG>
- Temel, V. (2015). *Beden eğitimi öğretmenlerinin, problem çözme becerileri, karar verme stilleri ve öfke tarzları*. Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Temel, V., & Nas, K. (2021). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin karar vermede özsaygı ve karar verme düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 90-98. Erişim Adresi: <https://besyodergi.bozok.edu.tr/upload/pdf/tam-metin-iai9.pdf>
- Tozoğlu, E., & Dursun, M. (2020). *Spor bilimlerinde bilimsel araştırma süreci*, Editör; Gökmen, Ö. Spor & Bilim, İstanbul: Efe Akademi Yayınevi. S.7-23.
- Tuinstra, J., Van Sonderen F.L.P., Groothoff J.W., Van Den Heuvel W.J.A. & Post D. (2000). Reliability, validity and structure of the Adolescent Decision Making Questionnaire among adolescents in The Netherlands. *Personality and Individual Differences*, 28, 273-285. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(99\)00096-3](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(99)00096-3)
- Tunç, E., & Tunç, M. F. (2022). Rehber öğretmenler ile psikolojik danışman adaylarının kariyer adanmışlıkları ve kariyer kararı pişmanlıkları. *Kariyer Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 5(2), 34-50. <https://doi.org/10.58501/kpdd.1108991>
- Tükel, Y. (2021). Antrenörlerin karar vermede öz-saygı ve karar verme stilleri. *Sportive*, 4(1), 43-56. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1568255>
- Ulun, C. (2023). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin kariyer kararlılığı düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Spor Bilimleri Öğrenci Çalışmaları*, 5(2), 106-115. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3590293>
- Uysal, H., & Özsarı, A. (2024). Karar verme stilleri ve kariyer adanmışlığı: spor yöneticisi adayları araştırması. *Journal of Management Archive*, 1(1), 1-14. <https://doi.org/10.70877/joma.3>
- Uzunoğlu, Ö., Şahin, M., & Fişekçioğlu, İ. (2009). Türk futbol hakemlerinin karar verme stillerinin klasmanlarına ve bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 2009, 11 (1), 32-36 Erişim Adresi: <https://124.im/27vMd6>
- Vural, M. (2013). *Spor genel müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatında görev yapan spor yöneticilerinin düşünme ve karar verme stillerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Wang, X., Liu, Q., & Xiao, B. (2025). The impact of adult attachment on career decision-making in Chinese college students: the chain mediating role of self-differentiation and social support. *Frontiers in Psychology*, 16, 1531292. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1531292>

- Wylleman, P., & Lavallee, D. (2004). A developmental perspective on transitions faced by athletes. *Developmental sport and exercise psychology: A lifespan perspective*, 507-527. Erişim Adresi: <https://124.im/78tZgQ>
- Zhou, Y., & Zhang, Z. (2024). From athletic excellence to academic influence: a study of retired Chinese athletes transitioning into the higher education sector. *Frontiers in Psychology*, 15, 1401575. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1401575>

Research Article

Examining The Relationship Between Career Commitment Levels and Decision Making Styles of College Athletes

Üniversiteli Sporcuların Kariyer Adanmışlık Düzeyleri İle Karar Verme Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Emirhan KAN, Mücahit DURSUN, Talha HAN & Erdoğan TOZOĞLU

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Athlete career development is a multifaceted research area at the intersection of sports psychology, career counseling, and educational sciences. The processes of managing both academic and athletic careers of university-age athletes are closely related to their individual awareness, motivation, and decision-making skills. While career commitment is defined as the individual's level of commitment to their career and the efforts they make in this direction (Albion & Fogarty, 2005; Ertekin, 2021; Uysal & Özsarı, 2024), decision-making styles refer to the mental strategies an individual uses in the process of choosing the most appropriate option among alternative options (Mutlu et al., 2023; Scott & Bruce, 1995; Kelecek et al., 2013). Examining the relationship between athletes' career commitment and decision-making styles constitutes an important area of research in order to better understand their future professional orientations and career management skills.

Participation in sports activities during university education plays an important role in individuals' academic and personal development processes. Athletes' dedication to their careers is considered a critical factor that directly affects not only their professional success but also their career satisfaction and life satisfaction (Lent et al., 2000). In the sports psychology literature, it is stated that there are many psychosocial factors that determine athletes' commitment to their career goals (Stambulova & Wylleman, 2019). Among these factors, motivation, self-efficacy perception, psychological resilience and decision-making skills stand out (Deci & Ryan, 2000). In particular, the decision-making process is one of the basic elements that shape an individual's career development. During the decision-making process, individuals determine their future career orientations by going through different cognitive and emotional processes (Germeijs & Verschueren, 2006).

It has been shown in the literature that the rational decision-making style has a positive effect on individuals' career dedication (Uysal & Özsarı, 2024). The rational decision-making style includes elements such as systematically gathering information, logically evaluating options, and analyzing probabilities (Scott & Bruce, 1995). This process allows the individual to make conscious and controlled decisions, while also contributing to the development of a more stable commitment to career goals (Gati et al., 2010). In contrast, avoidant or dependent decision-making styles can have negative consequences for the individual's career development. Individuals with an avoidant decision-making style generally tend to avoid uncertainty and may experience uncertainty in their career orientations by postponing critical decisions (Saunders et al., 2000). When evaluated in terms of athletes, this situation can lead to negative consequences such as not being able to cope with uncertainty and having difficulties in long-term career planning (Siyahtaş et al., 2023).

Methodology

This study examines the accessibility of career locations and decision-making areas by analyzing various variables from the perspective of career locations and decision-making distribution at popular universities. Quantitative research methods were employed, with data analyzed through digital values (Garip, 2023). The relational screening model, which identifies the relationships, effects, and degrees of variables influencing a situation, was used (Kaya, Balay, & Göçen, 2012). Data were gathered via a three-part questionnaire administered face-to-face in a classroom: the "Demographic Information Form," the "Career Commitment Scale" (Hirschi, Freund, & Herrmann, 2014; adapted to Turkish by Korkmaz et al., 2020), and the "Melbourne Decision-Making Scale II" (Melbourne, 1997; Turkish validity by Deniz, 2004). Prior to data analysis, assumptions such as homogeneity, normality, linearity, and stationarity were tested. According to the values presented in Table 3, the skewness and kurtosis of the Career Commitment and Decision-Making Scale sub-dimensions fell within the acceptable range (-1 to +1; -1.5 to +1.5; -2.0 to +2.0) as specified by George and Mallery (2003), confirming the normality of the data distribution.

Conclusion and Discussion

This study examined the relationship between career commitment levels and decision-making styles among university athletes, with 387 participants. The findings revealed no significant difference in career commitment levels based on gender, suggesting that evolving societal roles and similar educational backgrounds may reduce gender differences in career commitment. However, women displayed more avoidance in decision-making than men, which aligns with societal expectations and emotional tendencies. No significant differences were found between sport type and either career commitment or decision-making styles, indicating that the impact of sports on individuals may be generalized across different sports. A significant positive relationship was found between the duration of sports participation and career commitment, suggesting that longer involvement in sports enhances career commitment. However, no significant relationship was found between sports duration and decision-making styles. Age had no significant impact on either career commitment or decision-making styles, likely due to the similar age and focus on education among participants. Finally, a significant negative relationship was found between career commitment and avoidance, procrastination, and panic decision-making styles, indicating that individuals with higher career commitment are less likely to exhibit these styles. Overall, these findings underscore the complex interplay between gender, sport participation, and career commitment in shaping decision-making behaviors.

Recommendations

Based on the research findings and literature, the following recommendations can be made:

- Encouraging students to engage in sports, given the positive impact of sports duration on career commitment, could be beneficial.
- Policies can be developed to enhance career planning and counseling services, thereby increasing the positive effect of career commitment on decision-making styles.
- Training programs aimed at improving university students' decision-making skills could be organized.
- Since this study is limited to a single university, future research could include different universities from various regions.
- Finally, to explore the topic more comprehensively, it is recommended that future studies incorporate mixed-methods and longitudinal research, adding additional variables that may influence career commitment and decision-making styles.